

ПРОТОКОЛ № 24
от заседание на Съвет по животновъдство,
проведено на 19.04.2018 г.

На 19.04.2018 г. от 14:00 часа в Голям колегиум под ръководството на министъра на земеделието, храните и горите г-н Румен Порожанов се проведе заседание на Съвета по животновъдство.

От страна на МЗХГ, освен членовете на Съвета присъстваха още: Сл. Кралев – директор на ДПМОП; д-р Л. Пастухова – Джупарова – директор на ДПАВ; Р. Яначков – нач. отдел, дирекция ДПР; М. Стефанова - нач. отдел, дирекция ДПИЗП. От страна на БАБХ: д-р Л. Кулински; д-р М. Гьонова. От страна на ДФЗ: П. Славчева - зам. изпълнителен директор; С. Русинова - началник отдел; Я. Янчев - началник отдел. По заместване: Симеон Присадашки (А. Йонов); Господин Иванов (П. Тодоров) други присъстващи от страна на бранша: Марин Маринов, Мария Карчева, Михаил Тачев, Бранимир Боянов – ОБЖ; Б. Дочева - Тракия Милк.

Заседанието бе открито от министър Р. Порожанов, който представи дневният ред.

т. 1. Информация за ценови нива на краве и овче мляко.

По точката бе представена презентация от П. Марина – държ. експерт в дир. „Животновъдство“. В резюме, акцента бе върху установените нагласи за пазара на овче, козе, биволско мляко през 2018 г., както и направените проверки в предприятията и анкетирането на изкупвачите. Общия брой анкетирани изкупвачи е 41.

По отношение на овчето мляко, сезона стартира с 0,05 – 0,15 лв./л по-ниска цена; б от изкупвачите не са започнали сезона, към момента нямат яснота дали ще изкупуват; наблюдава се намалено търсене на качествени продукти от овче мляко на световния пазар, по-ниски цени, включително и на гръцките продукти.

По отношение на козето мляко, сезона стартира с цени, не по-ниски от 2017 г.; козето мляко все още е малко, не може да се направи прогноза за годината, но не се очакват дисбаланси;

По отношение на биволското мляко - старт на сезона с недостатъчен интерес към суровината, но при дългогодишни взаимоотношения между производители и изкупвачи доставки се извършват регулярно и на договорените цени; традиционно труден пазар на продукти от биволско мляко, суровината се използва предимно за млечни продукт смес с краве мляко.

За подобряване на ситуацията на пазара на мляко е важно:

На ниво производители да се елиминират прекупвачите и да се насочат доставките чрез групи/организации на производители; да е с високо качество предлаганата суровина, без примеси от други видове млека; да се планират доставките при воденето на преговори за сключване на договори.

На ниво преработвателни предприятия да се планират доставките при воденето на преговори за сключване на договори с производителите; да се извършват маркетингови проучвания, разработка и промотиране на нови продукти според търсенето.

На ниво държавни органи да се засили контрола за фалшифицирани продукти или подвеждаща информация на опаковките и етикетите; да се извършва наблюдение на пазара на овче, козе и биволско мляко по подобие на обсерваторията за краве мляко и да се насърчава участията в изложения.

т.2. Информация във връзка с изплащане на средствата по директните плащания за кампания 2017 – 2018 г. в животновъдството.

Информация бе предоставена от зам.-министър В. Кръстева, както следва:

През Кампания 2017 сектор „Животновъдство“ се подпомага по осем схеми за обвързано с производството подпомагане с общ, прилагани за пръв път в този вид с бюджет в размер над 121 млн. лева. Изплатените до момента средства са в размер на близо 104 млн. лева по направления:

Говеда с предназначение за месо: две схеми за подпомагане, обикновена и за животни под селекционен контрол – изплатени средства в размер на близо 18 млн. лева за около 117 хил. броя животни;

Говеда с предназначение за мляко: също две схеми за подпомагане – изплатени средства в размер на 56 млн. лева за около 150 хил. броя животни;

Говеда в планински райони: така наречената малка схема, с изплатени средства в размер на 276 хил. лева за 1 115 броя животни;

Биволи: изплатени средства в размер на 3 млн. лева за 6 608 броя биволи;

Овце – майки и/или кози-майки: две схеми за подпомагане – от 10-49 животни и за животни под селекционен контрол, с изплатени средства в размер на 26 млн. лева за 367 702 броя животни;

Преходна национална помощ - говеда: изплатени средства в размер над 41 млн. лева за 222 хил. говеда и 3 382 биволи;

Преходна национална помощ - овце и кози: изплатени средства в размер над 34 млн. лева за на над 860 хил. броя животни;

Предвид въведените от 2017 година нови условия за подпомагане по схемите за обвързана подкрепа, свързани с отчитане на реализираните количества мляко и приплоди, в периода м. декември 2017 година – м. април 2018 година са постъпили

и обработени 456 жалби от бенефициенти. Уточни, че от тях 88 са основателни и са изпратени в ДФЗ за разплащане, като за тях ще бъде преизчислена ставката по съответните схеми. Масово жалбите са били поради липса на информираност.

От 1-ви януари е в сила нов регламент за обвързаното подпомагане, който позволява всяка година да се прави промяна на схемите. В момента е възложено да се направи анализ и в края на месец май ще се обсъдят резултатите от него. До 1-ви август трябва да бъде изпратена нотификацията в ЕК в случай, че се реши да се направят промени.

Ж. Живков допълни, че предстои изплащане на НР1, НР2 и мярка 214 от ПРСР. Извършена е калкулация и оторизация за около 600 бенефициента на стойност 10 млн. лв. По отношение на зелените плащания ще се спази срока и до края на април, началото на месец май ще бъдат изплатени около 460 млн. лв. От мярка 214 остава да бъде изплатено биологичното производство и една част от кандидатствалите за сеитбооборот.

С. Караколев постави въпрос по отношение на подпомагането по мярката за биологично земеделие. Коментира, че има голям бюджет, който е блокиран и поиска информация дали ще се прави прехвърляне на средства.

Ж. Живков обясни, че биологичното производство се проверява стриктно от страна на ЕК. Има липса на бюджет, а за прехвърляне на средства е необходимо нотификация.

Министър Р. Порожанов допълни, че на база анализ не могат да бъдат спрени вече поети ангажиментите и да се пренасочват средствата. За да се случи това трябва да има констатация за нередност, например от проверка на място.

М. Степанчева коментира, че към настоящия момент изтича 5-годишния ангажимент за животни с паша и попита дали има резерви за да се сключат нови ангажименти.

Министър Р. Порожанов допълни, че субсидиите за биологичното земеделие са скочили 3-4 пъти през последните години.

т.3. Мерки за подобряване на процеса на изкупуване на сурово мляко и реализация на готовите продукти

т.3.1. Законодателни мерки.

докладва д-р Л. Пастухова – Джупарова: предприети са мерки за промяна на Наредба за специфичните изисквания към млечните продукти. Изготвен е проект на изменение и допълнение, като ще се: забрани използването на думата "млечен" или нейни производни в наименованието на имитиращите продукти; изписва „имитиращ продукт“ и ясно да се обозначават съставките, които са използвани като частични или пълни заместители; посочва количеството на съставки или категория съставки

като сурово мляко, мазнини и/или протеини от немлечен произход; въведе изискване за предлагане в търговската мрежа на имитиращите продукти, само предварително опаковани, на отделни щандове или обособени за целта места. Щандовете или обособените места трябва да са ясно обозначени с надписа "Имитиращи продукти".

Предстои Промяна на Наредба 26 за специфичните изисквания за директни доставки на малки количества суровини и храни от животински произход (в частта за овче и козе мляко), която да разпише промени, като: отпадане на териториалния обхват по отношение на мляко и млечни продукти произведени от овче и козе мляко; определяне на понятието малко количество овче или козе мляко – под сто литра. Участие в работната група ще вземат представители на МЗХГ, БАБХ и заинтересовани страни от неправителствения сектор.

По отношение на защитените наименования на български млечни продукти във връзка с отпадането на регистрацията на географски означения на земеделски продукти в Държавния регистър на Патентно ведомство, българската страна е поставила пред ЕК искане за служебно вписване на наименованията в Европейския регистър на защитените наименования за произход и защитените географски указания. От страна на ЕК са заявили, че не е наличен механизъм със „съкратена процедура“ за вписване и че ще е необходимо да бъдат изготвени заявления по обичайния ред. ЕК заявява, че ще даде приоритет на заявленията за регистрация на български продукти със защитени наименования при кандидатстването и са готови да работят тясно с България по заявленията.

т.3.2. Наблюдение на доставките на сурово мляко

Докладва д-р Зл. Възелова: целта е да се осъществява наблюдение на ценовите нива и търсенето на суровото мляко. Ще се извършват месечни анкети с първите изкупвачи и млекопреработвателните предприятия през активния сезон за овчето и козе мляко за търсене на мляко и среднопретеглени изкупни цени без ДДС. Информацията ще се публикува на сайта на МЗХГ заедно с месечните среднопретеглени цени франко завода за бяло саламурено сирене от овче мляко, като към анкетата ще се включат и бяло саламурено сирене от козе мляко и кашкавал от овче мляко. Ще се публикува и информация по области за активните първи изкупвачи на отделните видове мляко – краве, овче, козе и биволско.

Договорните отношения също са важен елемент за планиране на производството на мляко. Производителите на суровината следва да водят разговори с първите изкупвачи преди да стартира активния сезон (за овче и козе мляко) за нагласите за количествата, качеството и логистиката на произведената суровина.

Основната цел на организациите и групите на производители в сектора на

млякото е да подобрят излаза си на пазара чрез концентрация на доставките и подобряване на качеството на произведената суровина. Към момента признатите групи и организации на производители в сектора на овчето и козето мляко са 26, от които 10 не осъществяват никаква дейност и признаването им ще бъде отеглено. За да са атрактивни на пазара на овче и козе мляко и конкурентни спрямо увеличаващите се големи специализирани ферми за производство на тези млека, по-малките ферми следва да избегнат прекупвачите и да предложат количествени и качествени партии, доставени директно на млекопреработвателните предприятия именно чрез действащи организации на производители.

т.3.3. Мерки за подобряване на пазарната реализация на млечните продукти.

Докладва Сл. Кралев: за подкрепата на износа се работи активно. В момента се работи със Саудитска Арабия и се разработва стратегия за млечни и местни продукти. БАБХ активно участват в изготвянето и съгласуването на сертификати. Последно се изготви сертификат за месо за Грузия. За бъдеще, като предложение е схемата за международно сътрудничество, като: срещи на място на производители от сектора в България с чужди потенциални оператори, желаещи да изнасят в съответната държава; изготвяне и разпространение на информационни и промоционални материали за реклама, особености на производството и произход на продукта; изграждане на единна електронна платформа - „Агри – портал“ със списък на износители, информация за тарифи, мита, транспортни правила, застраховки и т.н.; организиране на информационни разяснителни форуми чрез организиране на срещи между представители на бранша и експерти от държавната администрация свързани с износа - Агенция Митници, Министерство на икономиката, Министерство на външните работи, на които ще се предоставя информация включително и за проведени и предстоящи срещи на високо ниво.

Не на последно място е диалога с големите хранителни вериги в подкрепа на българското производство - организиране на информационни дни във веригите по различни градове; организиране на български щандове в големи търговски вериги извън България; изграждане на специално обособени щандове в хранителните вериги със стоки, произведени от български производители; организиране на изложения и фермерски пазари в областните градове.

Докладва Р. Яначков: По линия на държавното подпомагане чрез инструмента на държавните помощи съществува възможност за подобряване на пазарната реализация на продуктите от овче и козе мляко. Това са т.н. фермерски пазари, които стартираха през 2016 г. чрез схема на държавна помощ „Помощ за участие в

изложения". Регламента позволява до 2020 г. да се организират. Допустими за подпомагане са разходи за: такси за участие; разходи за транспортиране; за публикации и уебсайтове за обявяване на събитията; наем на изложбени помещения и щандове и разходите за тяхното монтиране и демонтиране.

Направени изказвания по време на заседанието:

Д. Зоров счита, че предложенията за промяна на наредбата за специфичните изисквания в млечните продукти няма да дадат ефект. Предложи в млекопреработвателните предприятия да се преработват единствено млечни продукти. Коментира, че вносът на растителна мазнина за една година е в размер на 12 хил. тона, а крайното количество никъде не е отразено. В регламента се говори, че млечен продукт е от 100% животински мазнини. Обясни, че предлага не да се забранят растителните мазнини, а да не се използват в млекопреработвателните предприятия. Коментира, че в България нямаше да има излишък на мляко, ако се работеше по правилата. Да се наблегне върху взимане на проби от овчите продукти, които излизат за САЩ.

М. Маринов подкрепи изказването, че не трябва да се използват продукти, които не са от животински произход в млекопреработвателните предприятия.

М. Карчева коментира, че в района на Свиленград никоя мандра не изкупува овче мляко и не могат да изпълняват бизнес плановете по м. 4.2 и да доказват литри. Допълни, че досега не е имало такъв проблем. В момента се изкупува като мляко „смес“ – поради това цените са ниски. Има непродадена продукция, най-вече овче сирене.

Я. Попова сподели, че складовете са пълни и има голям внос на мляко. Поиска информация за резултатите от проверките.

Зам.-министър д-р Цв. Димитров обясни, че от един месец екипи от 3 дирекции в министерството, от БАБХ, ОДБХ и НАП проверяват всички доставки. Около 40% от пробите не отговарят по един или друг показател. Другата седмица ще приключат проверките и ще се направи анализ и официално оповестяване.

Г. Иванов постави въпрос за това, какво се случва с рекламата „купувайте българското“. Счита, че предложените мерки няма да доведат до резултат. Допълни, че има конкуренция с новосъздадените организации на производители при кандидатстване по мерките от ПРСР.

министър Р. Порожанов коментира, че има и качествена продукция, която се внася. Действително проблем е овчето мляко. Подобна наредба засягаща производството в мандрите, трябва да мине на обществено обсъждане и да бъде подкрепена. Трябва да се върне доброто името на продуктите. Сами се компрометираме с това което изнасяме. Всеки сам да се определи, какви продукти

ще произвежда – ще използва ли растителни мазнини или не. Допълни, че в понеделник предстои среща с големите вериги, които са отворени да се направят тематични промоции.

Д-р Д. Илиев коментира, че при износа за Америка са проверявани заготовките и не е имало разлика, както и не се е касало за имитиращ продукт, в рамките на последните 3 години. Само 2% са били с отклонение. Допълни, че трябва да се види, какво е количеството на имитиращите продукти у нас и да се направи анализ. Не е сигурно, че всичката растителна мазнина е предназначена за млекопреработвателните предприятия. Допълни, че не може да се ограничи употребата на имитиращи продукти. Не е вярно твърдението, че резултатите са различни, според това с кой се взимат пробите за изследване.

Д. Шишкова също подкрепи Д. Зоров. Крайно време е да се спре да се коментира едно и също. Предложи да се реши сега и да се обсъди обществено. Потвърди, че складовете са пълни с продукцията от овче мляко.

Министър Р. Порожанов обясни, че ще бъде обявено в понеделник и в рамките на публичното обсъждане ще очаква подкрепата на бранша.

Л. Коюнджийски сподели, че ще бъде труден дебат и заяви, че ще даде подкрепа.

Т. Колев изрази мнение, че на всички сирена БАБХ може да направи проверки за да се види дали има свръхпроизводство. Допълни, че пробите трябва да бъдат ежедневни за да има контрол върху мандрите. Коментира, че не е логично агне внесено от Румъния и заклано в България да се счита за българско производство.

Министър Р. Порожанов коментира, че в Закона за храните е посочено, че ако последното пакетирание на продукта е в България, то той се счита с български произход. Добре е да се погледнат тези текстове и да се инициира спешна промяна ако е необходимо.

Д. Зоров коментира, че някои държави членки имат национални законодателства за изписване на съдържанието на етикета на продукта за да бъде ясно за потребителите.

В. Михайлов допълни, че в частта за съдържанието на етикета няма забрана. По отношение на проверките следва да не се знае предварително къде ще се извършват. Проблемът е във веригите, които предлагат евтини стоки и търсят имитиращи продукти. Трябва да се мотивират веригите да предлагат български продукти, които не са имитиращи.

М. Степанчева предложи, докато има проблем за овчето мляко, с цел доказване на реализация да се сключват договори и да се ползват приемно-предавателен протокол, ако трябва с комисия от МЗХГ.

Зам.-министър Цв. Димитров поясни, че това не е забранено. Може да се организира от ОД „Земеделие“ да видят договорите. Ще бъде разпоредено да се задейства въпроса.

Т. Колев попита, какво може да се направи за да се регистрират по-бързо мандрите за директни продажби по Наредба № 26. Конкретизира случай, за който е необходимо да се направи мобилна мандра с цел да не заминава млякото като фураж. По отношение на проверките предложи да се спрат в случай, че няма наказани мандри.

Д-р Д. Илиев коментира, че резултатите на „Активни потребители“ са спекулативни и нямат никаква стойност, тъй като техните изследвания се правят в „незайни“ лаборатории.

Д-р Л. Кулински обясни, че механизма на проверките работи вече две години. Всеки понеделник представител от двете асоциации, БАБХ и Защита на потребителите посочват обект, който се посещава и се взимат по две проби от случайно избрани продукти. Не счита, че има предварително уведомяване. По отношение на извършените проверки обясни, че има наказани мандри.

Б. Боянов коментира, че днешния проблем е на овцевъди и биволовъди. Изкупвачите взимат над 50% от стойността. В централна и западна България пашуването е невъзможно. Изкупуването е по 1 лв. или под 1 лв. на литър. предложи по Наредба 3 да има алтернатива – който не може да предаде млякото да доказва по едно агне.

Д-р Л. Кулински допълни, че от проверките по детските градини има продукти, които не са по БДС. Периода на проверките още не е завършил.

М. Маринов обясни, че всеки ден се взимат проби от неговото мляко, постави въпрос дали е толкова стриктен контрола и при вноса.

Д-р Д. Илиев коментира, че всички влизаци откън са с необходимата документация.

С. Караколев коментира, че към момента има 26 организации на производители от тях 10 не работят. Бяха създадени за да кандидатстват по мярка 4.1, но максималният брой точки, който събраха бе недостатъчен – 33. Постави въпрос дали е възможно да кандидатстват за транспортно средство, признати групи на производители в сектор мляко, с което да организират сами транспортирането на суровината.

Зам.-министър Цв. Димитров поясни, че ще се проучи въпроса и ако е допустимо ще се нотифицира.

Д. Шишкова предложи да се обмисли възможността при точкуване по мярка 4.2 мандрите, които не преработват мляко с животинска мазнина да се точкуват различно.

Министър Р. Порожанов обясни, че приема по мярката е стартирал вече и на този етап не се правят промени.

Т. 4 Разни

С. Караколев постави въпроса за подпомагане de minimis.

Хр. Николов предложи да се дава възможност за отдаване на земя на животновъди. По мярка 214 от ПРСР площите да се чертаят и по Натура. Постави въпроса за удължаване на кампанията.

Министър Р. Порожанов коментира, че има заделен бюджет за подпомагане по схема de minimis около 15 млн. Там са парите и за други сектори. Ще бъде направен анализ към м. юни.

Зам.-министър В. Кръстева обясни, че няма пречка кандидатите по направление ВПС да заявяват и по Натура.

Н. Кръстанов изрази мнение, че благодарение на мярка 214 от ПРСР се е поддържало некомерсиалното животновъдство. Коментира, че трябва да се даде възможност на тези, които са кандидатствали по мярката да имат право да заявяват и по мярка 10 от новата ПРСР. Да се отвори пример дори и той да е с подусловие за направление ВПС.

Б. Дочева постави въпроса за случай на фермер със заболели животни от бруцелоза, който не е получил обезщетение от страна на БАБХ.

Д. Шишкова коментира, че нямат правно основание за парковете. Да се даде право да чертаят и в други общини. Засегна въпроса със затруднената кореспонденция с ДФЗ. Има забавяне на пощенските услуги и се губят срокове.

Зам.-министър В. Кръстева обясни, че 15 май е срока и предстои актуализация на правните основания.

Министър Р. Порожанов коментира, че мярка 4.2 от ПРСР е изпратена за нотификация и се очаква одобрението ѝ. Обърна внимание на присъстващите, че трябва да изпращат предварително въпросите си по „т. разни“ за де може предварително да бъдат проверени казусите.

Заседанието на Съвета по животновъдство завърши в 16.30 часа.

**Предложения от заседанието на Съвета по животновъдство, проведено на
19.04.2018 г.:**

- ✓ Да се въведе в действащата нормативна база условие за млекопреработвателните предприятия, с което се прави разграничение по отношение на суровината, която преработват – със или без наличие на растителна мазнина

- ✓ Да се проучи възможността признати групи на производители в сектор мляко да кандидатстват за закупуване на транспортно средство, с което да организират сами транспортирането на суровината до млекопреработвателно предприятие.

Председател: /П/

Румен Порожанов

Министър

Зам.-председател: /П/

Д-р Цветан Димитров

Заместник-министър

Зам.-председател: /П/

Вергиния Кръстева

Заместник-министър

Водил протокола: /П/

/М. Узунова/

---

* На Съвета се води аудио запис, на база на който е направен настоящия протокол, като същият се съхранява в дирекция „Животновъдство“.